

OST-RA-VAR

OST-RA-WAR!

ZPRAVODAJ 4

28. LISTOPADU 2015

Editorial 1 | Rozhovor s J. R. Schmiedtovou 2-3 | Na vedlejší barikádě 4 | Recenze 5-12

Reportáž z diskuze 13-14 | Výroky dne 14 | Dopis z fronty 15 | Okénko Miriam Šedé 15

EDITORIAL

KRYPTICKÁ TABULA RASA

Považuji se za „kyberoptimistu“, člověka, který věří v internet. Zároveň ale v souvislosti s diskuzemi o divadelní kritice rád vzpomínám na „staré dobré časy, na bardy, kteří to určitě uměli lépe než my, protože taková byla doba“. Vždycky si vybavím scénu z jednoho z prvních OST-RA-VARů, na který jsem přijel. Docent David Drozd tehdy velmi podrážděně odešel z posledního rozborového semináře, protože se jedna podstatná frakce diskutujících spojila a navzájem utvrdila v názoru, že na internetu nebudou nikdy tak kvalitní texty jako v ručně psané formě a „všecko, co píší mládežníci, je odpad, ne-li horší“.

S několikaletým odstupem bych si pomyslel, že text se bez autora sám nenapíše, ať už je to do novin, nebo na náhrobek. Oplakávaní stovky dní zesnulých elit a kapacit motivaci nastupujícím generacím určitě nedodá. Spíš naopak. Ten „supertalent“, nepopsaný list, který všechno změní a po němž se tak horečně volá, zatím nepřichází. Asi zůstane ukrytý a prázdný natrvalo. „Hold se musí pracovat s tím, co je k dispozici,“ což je bilance docela dobrá, protože ve svém okolí cítím řadu osobností s mimořádným potenciálem. Mimo obvyklé penzum redakčních poznámek k festivalovému bytí přibyly také zamyšlení i reportáže z OST-RA-VARovských seancí. V první z nich – reakci na včerejší posezení o kritice – se dozvíte více.

Představte si tutěž větu s poněkud jiným slovosledem: „V první z nich – reakci na včerejší posezení – se o kritice dozvíte více.“ No není kouzelná, ta čeština.

Předposlední den také přináší další výzvu, a to jsou rozborové semináře samotné. V rámci vzpomínkového okénka si vybavím několik exkluzivních hlášek, jejichž přepis budí čerty ze spaní. Je to spontánní formát, ve kterém není problém uvíznout v pasti vlastních slov a leckdy se i těm nejpřesnějším střelcům smýkla hlaveň. Jejich slova vynikla takříkajíc do prázdna. Nikdo si naštěstí neutřil profesní ostudu, protože se mnohdy střílelo slepou municí, a co na semináři zazní, tam také zůstane (mnohdy k úžasu auditoria). Pokud má probíhat rozprava na úrovni, je vždy dobré povolit kazajku konvencím a vypustit několik džinů radosti.

Oficiální naředit trochou neoficiálního a naopak. Dnes jsme s kolegyněmi a kolegy redaktory shodli, že bez toho to nejde. Zkrátka #sedneš #ajedeš.

Martin Milodar Macháček

V Divadelním klubu DJM jsou na baru klíče některého z nešťastníků, který je tam nedávno vytratil.

UDÁNÍ

ANGLIE JE NÁM DIVADELNĚ MNOHEM BLIŽŠÍ NEŽ NĚMECKO

S novou uměleckou šéfkou Divadla Petra Bezruče Jankou Ryšánek Schmiedtovou jsme se bavili nejen o festivalu OST-RA-VAR, ale i o jejích zkušenostech s anglickým a portugalským divadlem.

Jaký je podle vás letošní ročník OST-RA-VARu v porovnání s těmi ostatními? Nabízí nějaké ozvláštňení?

Pro mě byl festival vzdělávací alfou omegou už od mých studií na JAMU, příležitostí vstřebat během pár dní vše, co zde vznikalo, a současně přemýšlet o režii. Zároveň jsem jej vnímala čistě z pozice diváka, na rozborové semináře jsem nechodila, jelikož si беру vždy věci dost osobně. Coby režisérka a umělecká šéfka Divadla Petra Bezruče nyní pohlížím na OST-RA-VAR jinak. Už mi nejde o to vidět co nejvíc představení, ale předně dbám na to, aby můj soubor odvedl maximálně profesionální práci. Festivalu se účastní spousta mladých lidí a kritiků, kteří mají názor, stejně tak jako my máme ten svůj, a tak zákonitě dochází ke střetávání. Mým úkolem je podpořit

soubor v tom, aby si z festivalu odnesl to dobré. To negativní naopak překonat a neřešit. Pořád jde ale o akci, která přitahuje mnoho návštěvníků, kteří by Ostravu jinak pominuli.

Liší se podle vás OST-RA-VAR od jiných akcí, např. plzeňského festivalu Divadlo, nebo Divadla evropských regionů? V čem je specifický?

Předně jde o regionální festival. Moravskoslezský divák je hrdý divák. Divadlo je pro něho nadstandart, který si musel ve své mnohdy složité situaci vybojovat. I když je v tomto regionu nízký průměrný plat, všechna divadla bývají vyprodaná. A to i přesto, že jde o produkce, které by se v jiných krajích takové přízni netěšily. Ostrava také žije sama za sebe, a dává tak možnost ke kontinuální práci. Nevzniká tak stres jako v případě, kdy režisér uvádí v divadle jen jednu inscenaci. Mnozí režiséři se sem vracejí, a tak je možné sledovat jejich práci souvisle. Výjimkou bylo právě Divado Petra Bezruče, kde se v krátkém časovém úseku vystřídal tři umělečtí šéfové

UDÁNÍ

a odešli tři divácky oblíbení herci. Jako divadlo jsme v nové vývojové fázi. Režiséři jako František, Mikulášek nebo Špinar odešli do svých divadel, a tak je třeba hledat nové režijní osobnosti. Mým úkolem je nyní především co nejlépe poznat soubor a dál rozvíjet zdejší inscenační tradici.

Ve vašem životopise stojí, že jste se během studia divadelní režie zúčastnila dvou stáží – jedné v Lisabonu, druhé v Glasgow. Vnímáte nějaký rozdíl mezi tím, jak se dělá divadlo v Anglii a Portugalsku? Případně jak se liší přístup k výuce režie?

Náš systém divadel jako příspěvkových organizací v zahraničí nefunguje. Je to příležitost uplatnit se, přestože je v něm málo peněz, tudíž mnozí lidé nejsou ohodnoceni tak, jak by si zasloužili. V Británii se dělají tzv. projekty. To znamená, že se nazkouší inscenace, odehraje se v blocích a pak skončí. Vidina kontinuálních pracovních příležitostí tam neexistuje. Přesto zůstávají profesionály, kteří se učí rozličné akcenty, aby mohli fungovat i v americké produkci. Nám je takový přístup vzdálený. V Portugalsku víc fungují rozličné platformy, site-specific nebo sociální divadlo. Kvůli přechodu na euro a finanční krizi tam už nehrají žádná příspěvková divadla. Portugalci mají navíc úplně jinou povahu než my. Myslím, že stálý závazek by jim příliš nevyhovoval. Při stáži jsem si navíc uvědomila, že britský přístup k režii a herectví je nám mnohem bližší, navzdory naší tendenci vytvářet si inspirační zónu v německém divadle.

Jakou dramaturgickou linku jste nastavila v Divadle Petra Bezruče po vašem příchodu do funkce umělecké šéfky?

V Ostravě mají jednotlivá divadla velmi dobře rozdělenou cílovou skupinu. To naše se zaměřuje na postpubertální publikum, se kterým dorůstá. Interní průzkum ukázal, že jde o věkovou skupinu 17–45 let. Našemu divadlu sedí inscenování současných i klasických textů ve výrazném režijním pojetí, zatímco Arénu vnímám jako výsostně hereckou. To ale neznamená, že jsou naši herci loutkou sloužící režisérově egu. Jde nám právě o propojení herecké a režijní vize. Co se týče repertoáru, je Ostrava původně město uhlobaronů, proto musí být opereta neustále na programu. Ne náhodou tedy v současnosti nazkušuji **Ples v opeře**. Jinak osobně mě lákají ženská témata a současné fenomény ve společnosti. Také je třeba si uvědomit, že Divadlo Petra Bezruče není příspěvková organizace ale s. r. o. Proto musíme nasazovat tituly, které zaplatí provoz divadla.

Jak si podle vás stojí Divadlo Petra Bezruče mezi ostatními ostravskými divadly?

Donedávna jsem jej vnímala jako alternativu k Národnímu divadlu moravskoslezskému, což už dnes tolik neplatí. Dramaturgická linka se tam razantně proměnila, klasické hry vystřídal ty současné. I nadále chceme zůstat alternativou a zároveň jasně vyprofilovat vlastní tvář.

Děkujeme za rozhovor.

Jakub Štrom a Ludvík Píza

NA VEDLEJŠÍ BARIKÁDĚ

Přinášíme divácké reakce na off programové inscenace Spolu a Někde něco

Marcela

DAMU

V útrobách absintového klubu Les srší energií a šíravou ironií dvojice ostravských hereček Pavla Gajdošíková a Zuzana Truplová. V elegantním negližé představují „nestárnoucí“ hvězdy meziválečného filmu Adinu Mandlovou a Lídu Baarovou, tak jak je nekompromisně a přece hluboce lidsky vybarvil Tomáš Vůjtek ve své hře Spolu. Na kovovém dvoulůžku, které společně sdílí, rekonstruuji pohnuté osudy dvou „ikon“, přihnou si i z lahve fernetu a neopomenou cynicky glosovat paradoxy dějinných událostí. Další autorova výtečná dramatická mise do české minulosti, skvělá příležitost pro dvě mladé herečky, z nichž především Pavla Gajdošíková se takové v posledních sezonách na své domácí scéně nedočkala.

Jana Stárková

OST-RA-WAR!

V inscenaci Spolu byly hned dva záporné charaktery. Ani jedna z postav nebyla vykreslena v dobrém světle a pro mě bylo těžké se s jakoukoliv z nich ztotožnit, nebo ji alespoň litovat. Nepochopila jsem, kde se postavy nacházely, co to bylo za snový svět a jak mohly tak snadno porušovat zákony gravitace.

SPOLU

Jana Stárková

¥¥

Ludvík Píza

¥¥¥¥

Dominika a Michal

Univerzita Palackého

Příjemně nás překvapila pestrost téměř tříhodinového programu. Neupadající a uvolněná atmosféra vytvořená vtípem a typickou poetikou Bílého divadla v prostředí kavárny byla příjemným zakončením celého dne.

Miriam Šedá

OST-RA-WAR!

Roubal JE Bůh!

TOTÁLNÍ NAsAZENÍ

POVEDENÝ BRECHT

Baal je umělec, **Baal** je svůdník, **Baal** je kabaretiér, **Baal** je dřevorubec, **Baal** je handlíř, **Baal** je na mizině. **Baal** je všechno zlo a neřest světa. **Baal** na sebe bere všechny hříchy světa. Říká Ekartovi: „Zprznil jsem tolik těl, abys ty mohl zůstat čistý.“ **Baal** je v kontextu Brechtova díla ojedinělým počinem, výjimečným expresivním dramatem, prvním velkým vzepětím známého umělce.

V Aréně **Baala** režíroval David Šiktanc. Je těžké se ubránit pocitu, že inspirace k volbě tohoto textu přišla z rodinného kruhu, neboť Jaroslava Šiktancová je svým zaujetím v Brechtovi poměrně známá. Nicméně **Baal** je svébytné umělecké dílo, osobitá režijní výpověď. Scéna je velmi jednoduchá. Jsme v ošuntělé místnosti jen se dvěma stoly a několika židlemi. Zadní stěna je vytapetována obrazem malebné krajiny a vprostřed jsou dvoukřídlé prosklené „lítačky“. **Baal** se v prvním okamžiku uvede jako velký umělec, kterého zajímá jen to, jak se dostat každé ženě pod sukni. Později se v hospodské scéně naplno projeví jeho pravá povaha. Je sebestředný, panovačný, celkově vnitřně prohnílý. Je v něm však cosi uhrančivého, co nenechá žádnou ženu (a ostatně ani muže) příliš dlouho chladnou. Jakkoliv se k ženám chová hrubě až brutálně, ony se vždy vrátí do jeho zvráceného objetí. **Baal** nemá zábrany; nezajímá ho, kolik žen už se kvůli němu utopilo; dokonce i když se zabije žena jeho nejlepšího přítele, pokračuje v prznění nevinných dívek.

Jeho ďábelský šarm mu pomáhá dostat se z jakékoliv situace. Svou těhotnou milenkou vyžene na mráz, svého nejlepšího přítele probodne, a přesto unikne trestu. Nakonec se ale pod tíhou všech jeho hříchů a neřestí začne jeho tělo bortit. Umírá sám a v opovržení. Ale ani v minutě smrti neopustí svůj cynismus a nepřikloní se k věčnosti. Jeho tělo sice zmizí, ale duch zkaženosti a prohnilosti putuje po světě dál, i dnes.

Michal Čapka coby **Baal** je jedním slovem démonický. Svoje oběti svádí s neuvěřitelnou jednoduchostí; na nic si nehraje, je prostě tak zpustlý, jak se tváří. Dokáže i polevit a zaujmout podřízenou pozici, když mu jde o krk. Tyto dvě polohy Čapka dobře odstiňuje, k čemuž mu napomáhají i drobné kostýmní atributy jako třeba „brejličky“. Kostým částečně odráží i vnitřní rozpoložení postavy; čím víc se **Baal** propadá do hříchu, tím neupraveněji působí i navenek. Také jeho pohyby a postoj jsou na začátku velmi sebejisté, zatímco na konci už se jenom plazí a nekontrolovaně převaluje.

Brecht by měl radost. Expresivita inscenace byla ohromující. Tato působivost je ještě zesílena lehce klaustrofobním prostorem Arény; blízkostí diváka a herce. Volám: „Víc takových Brechtů!“

Jakub Štrom

Kateřina

Slezská univerzita v Opavě

Vzhledem k náročnosti textu a urputnosti, s jakou se ho drželi, to zvládli, hlavně režijně, velmi dobře. Herecky samozřejmě také, ale režie byla velmi nápaditá. Za to, jak se drží textu, neškrtají, neobměňují, za to jim patří velká pochvala.

Veronika

Univerzita Palackého v Olomouci

Pro mě to bylo velké překvapení. Brechta jsem na divadle ještě neviděla. Aréna mě obecně letos velmi mile překvapuje. Shakespeare i Brecht byli pojeti velmi inovativně. Scéna byla funkční, jednoduchá, zcizovací efekty působily velmi nenásilně. Herecké obsazení je pak zvoleno velmi vhodně, hlavně že do hlavní role obsadili Michala Čapku. Všechno jsou to herci, kteří dobře vládnou nejen slovem, ale především výrazem.

Lucie

Masarykova Univerzita v Brně

Velmi zajímavé představení. Že je celý začátek zpívaný, je velmi dobrý postup. Jedná se vlastně o takové sjednocení hudební i vizuální. Michal Čapka byl velmi dobrý. Na druhou stranu to bylo celé dost „psychotické“. Jedno z nejlepších představení, která jsem doposud na OST-RA-VARu viděla.

Martin Macháček

OST-RA-WAR!

Na Baalovi je přitažlivá jeho nepřizpůsobivost, absolutní nepoddajnost komukoliv. Je nedobytná zrůda, kterou zlomí až vlastní smrt. Filip Čapka hraje nevyzpytatelného člověka zplozeného bleskem. Jeho snaha se bránit okolnímu úpadku ho nakonec zastihne a propadne se hlouběji než jeho okolí. Prohnilý do konce. Škoda, že po strhující první části s Baalovým běsněním se inscenace rozštěpí. Nepřetržitě vyvěráni temnoty a cynického výsměchu se zpomalí z expresivního mejdanu/orgií na dekadentní, leč usedlejší erotický sedánek.

BAAL

Jana Stárková

YYY

Jakub Štrom

YYYY

Martin Macháček

YYYY

TOTÁLNÍ NASAZENÍ

KOUZELNÝ ODDYCH

Po mnoha inscenacích s vážnými tématy se **Kouzelná noc** režisérky Miroslavy Georgiovové zdá jako pohlazení. Ačkoliv se jedná o poměrně často uváděný text, pobavil a povzbudil většinu festivalového obecnstva, které, pod náloží tragických a válkou obtěžkaných inscenací z předchozích dnů, potřebovalo trochu odlehčení.

Malinké jeviště Staré arény se proměnilo na neútulný hotelový pokoj složený ze dvou starých postelí, jednoho odkládacího a jednoho jídelního stolku. „Koupelnu“ ukrýval látkový paraván. Kostýmní stylizace opět zavedla OST-RA-VARské diváky do konce minulého století. Nebyla nijak výrazná, ale bavila například směšnými pyžamy. Hudebně inscenace nijak zvlášť nevynikala a držela se spíše starých dobrých jistot v podobě melodií z proslulého Jeunetova filmu **Amélie z Montmartru**. **Kouzelná noc** se však sama nesla v takovém polosnovém polopohádkovém komediálním duchu, že i tato hudba v tomto kontextu nepůsobila jako úplné klišé.

Mladí absolventi ostravské konzervatoře (Robin Ferro, Jakub Burýšek) v hlavních rolích působili velmi roztomile. Byl na nich sice znát nedostatek zkušeností, nebyl ovšem na překážku. Hráli s nadhledem, lehkostí a snad i s jistou dávkou sebeironie. Jejich výkonům ale uškodilo poměrně časté a nesmělé křepčení po jevišti. Snad jako o časovou výplň nebo zábavný prvek se herci pokoušeli o tanec připomínající valčík či rock-and-roll. Pochvalu rozhodně zaslouží

taneční kreaace Jany Mudrákové, která ztvárnila neznámou krásku a svým pohybovým nadáním chlapce z vysoka převyšovala. Na jevišti se Objevila z ničeho nic v bělostném negligé a vzala dech nejenom ostatním postavám a mužské části diváctva, ale i většinou té ženské. Jakožto absurdní a s velikou pravděpodobností nereálná postava popletla svým vzezřením hlavu dvěma kolegům na pracovní cestě, rozhádala je, a posléze se vytratila tak rychle, jako přišla.

Text Sławomira Mrożka není ničím výjimečný. Nevyniká ani formou, ani obsahem. Zábavná na něm je ale právě absurdnost a nedořečenost. Byl to sen, nebo realita? Z inscenace byla však cítit přílišná snaha tvůrců o humor, která vedla ke zbagatelizování samotného vtipu. K zamyšlení pro režisérku je i to, bylo-li skutečně nutné protahovat některé scény na jejich stávající délku. **Kouzelná noc** kvůli zbytečnému nastavování ztrácela dramaticklost a drive. Jak všichni vědí, opakovaný vtip není vtipem, což platí i pro tuto inscenaci.

Jana Stárková

Alex

DAMU

Bylo to příjemné oddechové představení s velmi dobrými hereckými výkony.

Veronika

DAMU

Bylo to velmi pěkně zasazené do programu. Celé to bylo hezké a herci mi přišli dobře sehraní.

Silvie

Univerzita Palackého v Olomouci

Bylo to příjemné rozptýlení z analytické činnosti. Veškeré jiné inscenace jsme museli nějak pojmenovat. Tohle jako off program ne.

Bára Etlíková

OST-RA-WAR!

Po herecké stránce to byla velmi poctivě vystavěná inscenace. A po té režijní skvělý pedagogický výkon.

KOUZELNÁ NOC

Jana Stárková ¥¥¥

Bára Etlíková ¥¥¥

TOTÁLNÍ NAsAZENÍ

ZTRACENÍ V CHAOTICKÉM LESÍKU

Inscenaci **Lesík** v režii Victorie Meirikové započíná hlas inspicienta, jenž postupně vyvolává jména postav jako při plnění školní docházky. Herci jsou navíc roztroušeni mezi diváky. Teprve po zaznění svého jména přecházejí na forbinu jeviště, kde se posadí na staré školní židle čelem k publiku. Efektivní zahájení, nikoli však efektivní. Jakkoli je divákovi jasné, že se bude děj odehrávat ve školním prostředí, příchod herců připomíná spíše sraz absolventů po letech, než začátek výuky. Postavy se záhy pustí do hry na školu, v níž jedna z hereček napodobuje paní učitelku, co se své žáky snaží ukázat sáčkem sladkostí.

Proč by ale měli dospělí přistoupit na takovou hru? Protože teď už herci nehrají dospělé, ale děti, odpovídám si. To však ještě netuším, že si tímto způsobem budu odpovídat po celou dobu.

Postavy, jež v příběhu vystupují v dětské i dospělé variantě, lze rozdělit na kolektiv zaměnitelných dětí, dvojici bratrů Jonase a Pídi, a pohřešovanou Julii, jejíž náhlé zmizení tvoří ústřední motiv hry. Jevištní proměna postavy z dítěte na dospělého je však nejasná, a to jak po vizuální, tak verbální stránce. Zpočátku jsou herci oděni do společenských obleků, v nichž odehrají i většinu flashbacků do dětství. Není tedy jasné, v jaké časové rovině se děj zrovna odehrává, a ani jak staré dětivo jsou. Postavy se svým chováním chvíli podobají žákům základní školy, aby si o něco později nezadali s těmi emočně nejlabilnější-

mi adolescenty. To, že své jednání průběžně reflektují z pohledu dospělého, vyplývá jen z replikpronášených v minulém čase.

Krom uniformních kostýmů, kvůli kterým postavy splývají mezi sebou, nepomáhá celkové orientaci ani scéna, kterou norský scenograf Olav Myrtvedt navrhl jako učebnu. Evokace školního prostředí je dosaženo sérií křídových tabulí, na které žáci kreslí a jsou spojeny v posuvnou stěnu přes celé jeviště. Současně slouží i jako plátno, na které jsou promítány obrazy ilustrující prostředí, ve kterém se ta či ona scéna odehrává. Ani jednoho ale není příliš třeba. Například temný prostor za stěnou zpočátku odkazuje k zakázanému lesíku, do něhož se odváží jen němý Píďa a ostatními vysmívaná Julie. O něco později tudy už herci ale směle procházejí, dokud není stěna docela dekonstruována.

Děj se odvíjí ve dvou liniích. V té první postavy rekonstruují své dětství, vzrušující návštěvy lesa a následné vypořádávání se s Juliiným zmizením. Ve druhé, až jaksi snově bezčasé, sledujeme Píďu ve společnosti tajemného Krále, který se v závěru ukáže být hlavním pachatelem a příčinou Píďovy nemoty. V závěru inscenace nečekaně pronese pár slov, na což z mně nepochopitelných důvodů ostatní nijak nezareagují.

Inscenace **Lesík** je mysteriózní drama. Ne snad pro záhadnou zápletku, jež je až pohádkově schematická, nýbrž pro zmatečný způsob jejího převyprávění.

Ludvík Píza

paní Jarmila

penzistka

Představení mě zaujalo. Myslím, že je hodně aktuální v tom, že děcka je třeba hlídat. Obzvláště, když se toulají po lesích.

Pan Bohdan a paní Alena

penzisté

Jsme z toho zmateni. Co nám chtěl básník vlastně říct? Chyběla tomu pointa, nějaký bod, který by tomu všemu dával smysl.

paní Sylvie

penzistka

Absolutně se mi to nelíbilo. Nevím, proč dramaturgyně nasadila tenhle titul. Ten příběh z Norska mi nezapadá do české společnosti.

Vojtěch

režisér a dramaturg

Přišlo mi to zajímavé atmosférou a režijním stylem. Výhrady mám k herectví. Hra mezi dětmi a dospělými mi splývala.

LESÍK

Ludvík Píza

¥¥

Jana Stárková

¥¥¥¥¥¥

Jakub Štrom

¥¥

TOTÁLNÍ NAsAZENÍ

NEVYUŽITÝ POTENCIÁL TEXTU

Skutečnost, že se Divadlo Petra Bezruče rozhodlo uvádět kromě takových „počinů“ jako **Nahniličko** i hru Martina McDonagha **Osiřelý západ**, je jistě povzbuzující. Bohužel výběr textu je podle mě na inscenaci jediná opravdu skvělá věc.

McDonagh popisuje vykořeněné bratry, u nichž veškeré hodnoty nahradilo čiré sobectví. Nečiní tak moralizujícím způsobem, ale přes absurdně komické situace. To ještě neznamená, že se jedná o komedii – text je vrcholně tragický! Lidé jsou zde naprosto ztraceni, bez nejmenší perspektivy. Otec Welsh i ještě úplně nezkažená Girleen sice stále hledají východisko v lásce a víře, avšak úplně marně. Jak říká Simone de Beauvoirová: „V zakřiveném prostoru přímku nenamaluješ.“

Režijní výklad Janky Ryšánek Schmiedtové se ovšem primárně zaměřuje na humor. Bratři nás baví svými slovními přestřelkami a postava faráře jim v tom sekunduje. Mezi buranskými bratry a farářem je pouze minimální kontrast. To vede například k tomu, že místo toho, abychom vnímali zoufalství Welshova úniku k alkoholu, vidíme jen zvrhlého, potácejícího se opilce. První část **Osiřelého západu** vyznívá spíše jako podivná crazy komedie.

Před přestávkou jsem se domnívala, že se interpretací otce Welshe jako mrzutého opilce chtěla režisérka vyhnout přehnanému patosu. Scéna po přestávce mě ale hrubě vyvedla z omylu. Jímavý dialog kněze se školačkou Girleen, oblečenou v bílých šatičkách (jak symbolistní!), podkreslený ještě super popis-

ným kuňkáním žabek a houkáním sov (kdyby někomu náhodou nedošlo, že jsme u jezera při měsíčku) působila po crazy úvodu jako pěst na oko. „Dojení publika“ se ještě vystupňovalo v následující pasáži, kdy otec Welsh cituje obsah svého dopisu na rozloučenou. Monolog přesto kýžený dojem neudělal.

Poslední scéna se opět vrací ke crazy komedii, tentokrát už, díky bohu, ne tak jednoznačně. Naštěstí se zde objevují výraznější stříhy a kontrasty – hlavně když se bratři „hecují“, kdo se přizná k větší odpornosti, kterou tomu druhému provedl. Herectví ale není stále dost přesné na to, aby dalo vyznít konci hry, který nás nechává na pochybách, jestli jeden z bratrů toho druhého nezastřelil. V tomto podání mnou závěr nijak neotrásl.

Množství „přebrebtů“ a neuvěřitelnost rvaček bratrů, která působila až komicky, ponechávám stranou – je možné, že bylo obojí zapříčiněno pozdní noční hodinou, ve které se včerejší repríza odehrála.

Představení **Osiřelého západu** pro mě nakonec bylo velkým zklamáním. V zájmu pobavení publika inscenace text zbanalizovala, a jeho velký potenciál tak zůstal nevyužit.

Anna Cvrčková

Lukáš Dubský

i-divadlo.cz

Už jsem viděl verzi Činoherního klubu, kterou režíroval Ondřej Sokol, a myslím si, že tohle je zhruba na stejné úrovni. Takže povedené. Já osobně považuji Osířelý západ za nejlepší McDo-naghův text. Byl jsem spokojený.

Jiří Štefanides

profesor na Katedře divadelních a filmových studií

Je to inscenace stejné režisérky jako Nahniličko, které jsem viděl včera, ale ten výsledek je diametrálně odlišný. Tohle se mi hodně líbilo, zatímco včera jsem byl velmi zklamán.

Michal

DAMU

Jsem asi trochu zaujatý, protože ten text mám hodně rád, viděl jsem ho v několika provedeních a myslím si, že tady v Ostravě jim to fungovalo, spousta vtipů jim vyšla hrozně hezky. Bylo to dobře zvládnuté. Na druhou stranu podle mě ten text nenabízí prostor k velké interpretaci, která by šla úplně jiným směrem, než to, co dělali všichni ostatní. V rámci toho to zvládli v pohodě. Já jsem se fakt zasmál.

Julie

FF UK

Už jsem tuhle inscenaci jednou viděla v Divadle v Celetné. Zaujalo mě, jak režisérka využila všechny figurky a předměty na jevišti, například během rvaček mezi sourozenci. Ta hra mi přijde hodně dobře napsaná. Líbí se mi, jak se tam propojuje krutost bratrů vůči sobě a to, jak je to pro diváky vtipné. Také mě zaujaly herecké souboje, jak byly propracované. Asi to muselo být dost fyzicky náročné. Pak také vyhoření otce Walshe... Welshe (smích) bylo velmi uvěřitelné a civilní. Bylo dobře, že nevyužili zbytečně dramatické efekty, kromě kouře při hoření trouby. Girleen mi přišla velice mladá, jemná a dívčí. Skvělý byl i kontrast mezi bratry – hrubým, násilnickým Colemanem a naivním, někdy snad až trochu moc naivním, Valenem. Ale popisky „V“ jsou super.

OSÍŘELÝ ZÁPAD

Jakub Štrom	¥¥¥¥
Anna Cvrčková	¥¥
Jana Stárková	¥¥¥
Bára Etlíková	¥¥¥

Z MINOVÉHO POLE

KAŽDÝ VE SVÉM SVĚTĚ

Dvouhodinový tematický seminář se tentokrát zaměřil na otázky současné, nejen české, divadelní kritiky. Moderátor Libor Magdoň k diskusi vyzval více než deset osobností, několik praktických divadelníků a množství aktivních, potažmo bývalých divadelních kritiků. Po většinu času se jednalo o panelovou diskusi, ale místy slovo dostali i diváci. Příspěvky nesjednocovala žádná konkrétní otázka, na niž by se diskutující snažili z různých úhlů pohledu odpovědět. Spíše než diskusi se program podobal skupinovému brainstormingu. Moderátor své hosty vyzýval k tomu, aby postupně nadhazovali problémy, které je v souvislosti s divadelní kritikou trápí, ale nepodněcoval je, aby na sebe vzájemně reagovali.

Taková koncepce diskutující nijak nepodporovala ve snaze opustit okruh otázek, jímž se obvykle zabývají. Velká část toho, co říkali, byla tím pádem předvídatelná. Vladimír Just například hovořil o žurnalistických kliše, což těžko mohlo obohatit ty, kdo znají jeho Slovník floskulí. J. P. Kříž kritizoval pragocentrismus české divadelní kritiky, přičemž je dobře známý jako kritik, který věnuje mimořádnou pozornost regionálním scénám. Sylvia Huszar působící v Maďarsku hovořila o problémech spojených s rozdělením tamních divadelních kritiků do dvou izolovaných skupin podle toho, zda se hlásí k politické levici či k pravici. To rovněž není nová informace pro odbornou veřejnost, jež se alespoň trochu orientuje v mezinárodním divadelním kontextu. Také často padal postřeh, že ubývá mladých lidí, již

by měli motivaci věnovat se psaní o divadle. Libor Magdoň dopustil, aby pokaždé zůstalo u konstatování této obecně odsouhlasené „pravdy“.

V diskusi jsem nacházela množiny různorodých názorů se společným styčným bodem, které si říkaly o rozvinutí. Například Michal Zahálka se pokoušel vystihnout smysl kritiky v deníkových médiích. Říkal, že cílí na veřejnost, nikoliv na tvůrce. Krátce na to moderátor oslovil diváky s otázkou, jestli jim kritiky pomáhají při výběru inscenací, které chtějí vidět. V naprosté většině opověděli, že nikoliv. O něco později hovořil Štěpán Pácl o silném (spíše negativním) vlivu deníkového psaní o divadle na veřejnost. Jednalo se o výhodnou výchozí situaci pro diskusi o možnostech tohoto typu kritiky, ale bohužel se od něj nikdo neodrazil. Opomenuto zůstalo i mnoho jiných konstelací různorodých názorů. Škoda. Snad by tato debata mohla inspirovat k uspořádání tematicky sevřenějších diskusí. Ani ty by nemusely dospět k jasným odpovědím, ale možná by v nich alespoň došlo ke skutečné výměně názorů.

Bára Etlíková

HOLUBICE MÍRU

„Dobrý den, já si tady připadám jako na terapeutickém sezení anonymních alkoholiků.“

„Divadelní kritika je v podstatě krvavá záležitost.“

„Divadelní artefakt neexistuje.“

„Dechberoucí, to je vlastně smrtící.“

„Divadelní kritika, to se skoro nemůže povést. To je jako ty úkoly z pohádek, přebrat semínka do rána...“

„Píšu kritiky proto, abych se dozvěděl, co si myslím.“

„Nesnáším divadlo, rád jezdím autem.“

„To, co píšete, jsou spíš inzeráty. A my vám za to děkujeme.“

„Taky čtu jenom hvězdičky. Od jistých autorů.“

„To nemá cenu, vy jste splachovací všichni!“

Přinášíme diváckou reakci na tematický seminář

Kateřina

Masarykova univerzita v Brně

Mě na tom nejvíc mrzí, že hlavním výstupem semináře je zpráva o tom, že studenti buď nechtějí psát, nebo když chtějí, tak neumí česky a nejsou dostatečně vzdělaní. Šmahem tam proběhlo tohle zobecnění a já si myslím, že to není pravda. Samozřejmě, že pokud chce někdo psát, nemůže být pračlověk. Ale to, co tam zaznívalo, bylo do budoucna hrozně demotivující a každému by to znechutilo jakoukoliv sebelepší snahu tvořit.

PROGRAM

DOPIS Z FRONTY

Sobota 28. 11. 2015

Den čtvrtý: Vánoce v zákopech

9:30–14:30 1. rozborový seminář

Klub Divadla Petra Bezruče

15:00 ZBABĚLCI

Josef Škvorecký / Filip Nuckolls

Divadlo Petra Bezruče

18:30 VELKÝ GATSBY

Francis Scott Fitzgerald – Rebekka

Kricheldorf / Peter Gábor

NDM / Divadlo Jiřího Myrona

21:30 Společenské setkání

Divadelní klub Divadla Jiřího Myrona

Nedělat nic naoko.

Michail Illarionovič Kutuzov

VÁLEČNÉ OKÉNKO MIRIAM ŠEDÉ

Jsem tuhle slyšela vprostřed chodby na fakultě. 1: „Víš, s kolika lidma jsem se musela vyspat, abych byla redaktorkou kulturní rubriky?“ 2: „Dvanácti?“ 1: „S žádným. Nikoho to nezajímá...“

Miriam Šedá

OSTRAVA!!!

Velitel: Martin Major Macháček

Armáda: Barbora Etlíková, Miriam Šedá, Jakub Štrom, Anna Cvrčková, Jana Stárková, Ludvík Píza

Rozvědka, grafika a sazba: Martina Víchová

Festival pořádá činohra Národního divadla moravskoslezského ve spolupráci s Komorní scénou Aréna a Divadelní společností Petra Bezruče. Festival je realizován za finanční podpory statutárního města Ostrava a Ministerstva kultury České republiky.